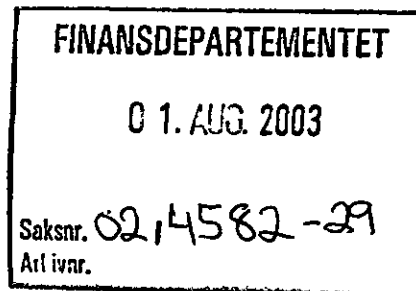

Det kongelige Finansdepartementet
Skattelovavdelingen
v/ Helle Harbou Hals
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref
02/4582 SL RJ

Vår ref (bes oppgitt ved svar)
2003/1127-2 HPG/-

Dato
30 07 03

HØRING – FORSLAG OM ENDRINGER I LIGNINGSLOVEN OG SKATTELOVEN SOM FØLGE AV OPPRETTELSEN AV ET SENTRALT AKSJONÆRREGISTSER

Datatilsynet viser til høringsbrev av 30 april 2003 om endringer i ligningsloven og skatteloven med bakgrunn i opprettelsen av et sentralt aksjonærregister med høringsfrist 4 august 2003

Generelle kommentarer til forslaget

Datatilsynet vil innledningsvis påpeke at opprettelsen av et sentralt aksjonærregister vil være å anse som en behandling av personopplysninger, da mange av aksjonærene vil være enkeltpersoner. Opprettelsen av registeret vil derfor omfattes av personopplysningslovens virkeområde, se personopplysningslovens § 3 bokstav a jf. § 2 nr 1-3

En behandling av personopplysninger må for å være i samsvar med personopplysningsloven oppfylle grunnvilkårene opplistet i personopplysningsloven § 11. Det betyr blant annet at registeret må baseres på et behandlingsgrunnlag jf personopplysningsloven § 11, 1 ledd bokstav a jf § 8. Slik Datatilsynet ser det, er det aktuelle behandlingsgrunnlaget at opprettelsen av registeret skal hjemles i lov, § 8, 1 ledd. Samtykke er et lite hensiktsmessig behandlingsgrunnlag dersom registeret skal fungere etter sitt formål, videre vil det være å strekke grensen for personopplysningsloven § 8 f for langt dersom den skulle kunne hjemle et sentralt register. Alternativene b-e, anses ikke aktuelle.

Datatilsynet kan ikke se at hjemmelen for opprettelsen av et sentralt aksjonærregister, fremgår av høringsnotatet. Høringsnotatet tar for seg bakgrunnen for opprettelsen av registeret og hvilke lovendringer som er nødvendig som en følge av dette, men selve registerets holdepunkt berøres ikke. Etter Datatilsynets forståelse kan opprettelsen av et sentralt register ikke utledes fra verken aksjeloven § 4-5 sitt krav om aksjeeierbok og allmennaksjeloven § 4-4 sitt krav om aksjeeierregister for hvert selskap. Det nevnes dog på side 7 i høringsnotatet at "arbeidsgruppen antok at det var mulig å etablere et sentralt aksjonærregister som hovedsakelig baserte seg på dagens regler om gevinstbeskatning". Dersom dette er ment å poengtere det rettslige grunnlaget for selve opprettelsen av registeret, mener Datatilsynet at det er for dårlig belyst. Det er et

viktig prinsipp i personvernretten at personopplysninger bare behandles dersom det finnes et grunnlag for behandlingen. Dette grunnvilkåret hindrer vilkårlig oppstart av behandling av personopplysninger og er således med på å begrense omfanget av grunnløse behandlinger som kan medføre en økt personverntrussel.

Uten behandlingsgrunnlag, er opprettelsen av registeret ikke i samsvar med personopplysningsloven. Det minnes om at personopplysningsloven er resultatet av Norges implementering av direktiv 95/46 EF.

På bakgrunn av dette tok Datatilsynet kontakt med Finansdepartementets skattelovavdeling. Det ble der opplyst at registeret ble ansett å være en del av skatteetatens behandlinger som allerede er innmeldt til Datatilsynet. Disses behandlingsgrunnlag er ligningsloven. Innsamling av personopplysninger som er nødvendig for skatteetaten ved gjennomføring av ligningen anses å ha hjemmel i ligningsloven og således behandlingsgrunnlag etter personopplysningsloven § 8. Datatilsynet er likevel av den oppfatning at når ligningsvesenets innsamling av personopplysninger medfører etablering av et særskilt register, bør dette komme klart frem i lov eller forskrift.

Registerets innhold og tilgang til registeret

Datatilsynet kan ikke se at det er beskrevet hvilke type personopplysninger som fremgår av registeret. Tilsynet forutsetter at slike opplysninger må fremgå dersom det skal være mulig å knytte de registrerte aksjer til rett aksjonær.

Hvem som skal ha tilgang til registeret eller om registeret skal være tilgjengelig via internett er heller ikke tatt opp i høringsnotatet. Datatilsynet finner det vanskelig ut i fra et personvernrettslig ståsted å vurdere konsekvensene ved opprettelsen av et slikt register når ingen av disse to sidene er berørt.

Sletting av opplysninger i registeret

Etter personopplysningsloven § 28 skal personopplysninger slettes straks oppbevaring ikke lenger er nødvendig for å gjennomføre behandlingen. Høringsnotatet omfatter ikke bestemmelser som regulerer tidsbegrensning for oppbevaringen av opplysninger i registeret. Videre opplyses det at registeret skal inneholde historiske data tilbake til 1992. Denne oppbevaringen anses å være dekket av de foreslåtte lovhomeiler. Datatilsynet presiserer at også oppbevaring av historiske data er omfattet av personopplysningslovens virkeområde så fremt det dreier seg om personopplysninger.

Forslag til endringer i ligningsloven og i skatteloven

Datatilsynet har ingen kommentarer til endringsforslagene spesielt. Tilsynet ser at opprettelsen av et slikt register kan være svært hensiktsmessig og også til stor fordel for den enkelte aksjonær samtidig som de foreslåtte endringer i lovverket ikke medfører vesentlige forskjeller fra dagens situasjon hva gjelder rapportering og registrering. En stor forskjell er det likevel, all informasjon samles i et sentralt register, hvilket betyr at personverntrusselen øker. På den bakgrunn er det av avgjørende betydning at opprettelsen av et slikt register også tar høyde for viktige personvernrettslige grunnprinsipper som nevnt ovenfor. På denne bakgrunn mener Datatilsynet at opprettelsen av registeret fremstår som lite gjennomtenkt hva gjelder personvern hensyn.

Tilsynet kan derfor ikke anbefale at forslaget vedtas

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Georg Apenes', written over the printed name and title.

Georg Apenes
direktør

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hanne P. Gulbrandsen', written over the printed name and title.

Hanne P. Gulbrandsen
rådgiver
(saksbehandler,
telefon 22 39 69 00)